

Kecskerák (*Pontastacus leptodactylus*) a Tisza szolnoki szakaszáról

Sólyom Norbert, Csépes Eduárd, Nyeste Krisztián

2024. március 31-én horgászoktól kaptunk egy fényképet, amelyen jól látható, hogy egy nagy méretű tízlábú rákot (Decapoda) fogtak. A magyarországi vizekben mindössze három őshonos tízlábú rákfaj él: a folyami rák (*Astacus astacus*), a kövi rák (*Austropotamobius torrentium*) és a kecskerák (*Pontastacus leptodactylus*). A Tisza szolnoki szakaszán kifogott fajt kecskerákként azonosítottuk. Napjainkra a Magyarországon őshonos tízlábú rákok állományai jelentősen visszaszorultak, amelynek legfőbb oka az idegenhonos cifrarák (*Orconectes limosus*) által terjesztett rákpestis.

Hazánkban 2017–2018 között a „Tízlábú rákok (Decapoda) magyarországi elterjedésének felmérése” című projekt keretében összesen 1048 mintaszakaszon térképezték fel a tízlábú rákok elterjedését. A Tiszát ebből 156

A Szolnoknál horogra akadt kecskerák (Fotó: Lakatos Gergő)

szakaszon vizsgálták, legtöbbször elektromos kecével. A publikált adatok és a projekt zárójelentése alapján a kecskerákot a Közép-Tiszából eltűntnek tekintették. A Tisza-tavi szakasz alatt már csak szórványos előfordulásait tapasztalták, leginkább a Hármaskörös torkolata környékén, de erről a szakaszról a legfelső előfordulási adata a Szolnoktól délre légvonalban mintegy 45 kilométerre lévő Tiszainoka térségéből származott.

A kecskerák egykor a teljes hazai Tisza-szakaszon előfordult, azonban a cifrarák kompetíciója és

az általa terjesztett rákpestis következtében az állománya drasztikusan visszaszorult. A horgászok mostani fogása mindenképpen jelentős adat, és remélhető, hogy az észlelt példány nem csupán egy felsőbb szakaszról lesodródott egyed, hanem egy stabil közép-tiszai populáció tagja.

Felpillantó küllő (*Romanogobio uranoscopus*) újabb adata a Hernád magyarországi szakaszán

Polyák László, Kovács Zoltán

2025. január 15-én a Hernád Göncruszkához tartozó szakaszán, a Hernádszurdoknál lévő duzzasztó alvizének jobb partján (EOV: 809425, 348293) folytatott makroszkópikus gerinteleneket célzó mintavétel során az átlátszó víz kavicsos aljzatán egy jellegzetes mintájú küllőt pillantottunk meg. Kézi egyelőhálóval óvatosan kiemeltük a példányt, amely a felpillantó küllő egy adult egyedének bizonyult. Fokozottan védett halunkat a bizonyító fotók elkészítését követően azonnal szabadon engedték.

A szakaszon a mintavétel során még a homoki küllőnek (*Romanogobio kesslerii*) egy adult egyede is előkerült. A Hernád esetében a felpillantó küllő előfordulására vonatkozó adataink meglehetősen

A Hernádból előkerült felpillantó küllő (Fotó: Polyák László)

ritkán bővülnek. Az általunk ismert utolsó publikált adat közel 10 éves. A populáció célzott vizsgálata segíthetne a faj jelen állományának jobb megismerésében.